

**Agenda včelárstva na Slovensku,
Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2017 až 2019,
nadväznosť na ďalšie relevantné politiky, legislatívu,
vrátane samotnej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ**

Príslušnosť agendy včelárstva k Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR)

<https://www.slov-lex.sk/vyhľadavanie-pravnych-predpisov> <http://www.mpsr.sk/>

§ 9 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy

(1) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre

- a) poľnohospodárstvo,
- b) lesné hospodárstvo,
- c) pozemkové úpravy a ochranu poľnohospodárskej pôdy,
- d) závlahové systémy a odvodňovacie systémy,
- e) veterinárnu kontrolu, veterinárnu inšpekciu a veterinárny dozor,
- f) rastlinolekársku starostlivosť,
- g) plemenársky dozor,
- h) rybárstvo v oblasti akvakultúry a morského rybolovu,
- i) poľovníctvo,
- j) potravinárstvo a potravinový dozor,

- k) spracovanie dreva vrátane biotechnológií,
- l) regionálny rozvoj okrem koordinácie prípravy politík regionálneho rozvoja a okrem koordinácie využívania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie,
- m) pozemkové spoločenstvá.

(2) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky plní úlohy súvisiace s rozvojom vidieka.

Čl. 2 ods. 2 písm. e) štatútu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR účinný 18. júna 2014
MPRV SR v rozsahu vymedzenej pôsobnosti vykonáva štátnu správu vrátane štátneho odborného dozoru v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy najmä vo veciach:

- odrôd rastlín, **plemien zvierat**, rastlinolekárskej starostlivosti a veterinárnej starostlivosti vrátane veterinárnej ochrany územia štátu a **kontroly pri vývoze a dovoze zvierat, produktov živočíšneho a rastlinného pôvodu**, veterinárnych liečiv, krmív a prípravkov na ochranu rastlín

Čl. 39 bod 2.2 Organizačného poriadku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 2814/2017-250 (organizačný poriadok)

Sekcia poľnohospodárstva vykonáva štátnu správu a odborné činnosti v týchto oblastiach:

- národné plány, stratégie a príprava návrhov všeobecne záväzných právnych predpisov pre uplatňovanie programu pomoci na poskytovanie ovocia, zeleniny, banánov a mlieka vo vzdelávacích zariadeniach (ďalej len „školské programy“), národnej stratégie pre udržateľné operačné programy na trhu s ovocím a zeleninou, včelárskeho programu a podporného programu v rámci SOPT s vínom

čl. 41 bod 2.8. organizačného poriadku

Odbor živočíšnej výroby vykonáva štátnu správu a odborné činnosti na týchto úsekoch:

- chov včiel, králikov a kožušinových zvierat.

Hlavný štátny radca pre oblasť včelárstva:

Mgr. Nikola Svetláková

Sekcia poľnohospodárstva

Odbor živočíšnej výroby

nikola.svetlakova@land.gov.sk

+421 2 59 266 550

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2016/2017 až 2018/2019

<http://www.mpsr.sk/>

- Vypracovaný v úzkej spolupráci so Slovenským zväzom včelárov ako majoritným zástupcom včelárov na Slovensku, schválený vedením MPRV SR a Európskou Komisiou vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/1102, ktorým sa schvaľujú vnútroštátne programy na zlepšenie výroby včelárskych výrobkov a ich uvádzania na trh predložené členskými štátmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, na základe Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1368, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o pomoc v sektore včelárstva.
- Prijatý na základe čl. 55 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.
- Vykonávaný nariadením vlády SR č. 135/2017 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu zlepšenia podmienok pri produkcii a obchodovaní s včelími produktmi.

Cieľom národného programu je:

- **konceptne stanoviť základné priority vedúce k stabilizácii a rozvoju včelárstva** na obdobie rokov 2016/2017 až 2018/2019 vyplývajúce z potrieb štrukturálnych zmien v sektore,
- **nájsť nástroje motivujúce k zmene štruktúry sektora**, ktorá je nevyhovujúca najmä nízkou mierou profesionalizácie, nerovnomerným vekovým zložením ako aj nízkou mierou zainteresovanosti spotrebiteľa a jeho informovanosti,
- **vytvoriť predpoklady na čo najširšie čerpanie finančných zdrojov zo spoločných fondov EÚ a stanoviť efektívne a motivačné spôsoby podpory z národných zdrojov**,
- **dosiahnuť pozitívne zmeny vo vekovej štruktúre chovateľov včiel** okrem iného cielenou prácou s mládežou, komplexnou ponukou vzdelávacích programov pre mládež a dospelých, a tým prispieť k stabilizácii života obyvateľov na vidieku,
- **zlepšiť podmienky na celoplošne organizovaný boj s varroázou** a jej integrovanú liečbu na základe nákazovej situácie,

- **dosiahnuť maximálnu možnú kvalitu medov a ostatných včelích produktov** prostredníctvom osvetovej činnosti medzi včelármi, ich vzdelávaním, uplatňovaním nových ekologicky čistých, moderných technológií získavania a spracovania včelích produktov,
- **zvýšiť početný stav včelstiev** na zabezpečenie dostatočného opelenia poľnohospodárskych kultúr a voľne sa vyskytujúcich rastlín, sebestačnosť vo výrobe medu i po zvýšení domácej spotreby a zabezpečiť opelenie technických plodín na výrobu obnoviteľných zdrojov energie. Na to získať nielen nových včelárov, ale i zvýšiť počty včelstiev súčasných chovateľov ako súčasť rozvoja vidieka a multifunkčného poľnohospodárstva zvýšiť podiel väčších včelárskych prevádzok s počtami včelstiev nad 40 so zameraním na včelárov s počtom včelstiev nad 150,
- **zvýšiť podiel mobilných včelstiev** a ich prísun aplikáciou moderných kočovných zariadení a technológií za účelom využitia zdrojov znášky, opeľovania technických plodín a tým súčasne regulovať zvyšujúcu sa nerovnomernosť rozmiestnenia včelstiev v krajine,
- **ďalej rozvíjať včelársku odbornú poradenskú službu v každom kraji SR**, ktorá bude k dispozícii včelárom daného kraja s úlohou pomáhať začínajúcim i pokročilým včelárom. Poradenská služba zabezpečí aj činnosť školských včelárskych krúžkov a bude poverená ďalšími úlohami súvisiacimi s realizáciou a kontrolou projektov a úloh vyplývajúcich z národného programu,

- **podporovať vznik regionálnych druhov medov**, identifikovať ich špecifické vlastnosti. Takto vyprofilované regionálne medy podporovať v ceste ku spotrebiteľovi aj cez obchodnú sieť, hlavne v prípadoch, kedy sa jedná o regióny s podpriemernou úrovňou v rámci EÚ. Týmto sa zníži ich závislosť od priamych podpôr, ako aj tlak na odliv obyvateľstva z vidieckych oblastí do miest, resp. do prosperujúcejšieho zahraničia,
- **zvýšiť priemernú produkciu medu na jedno včelstvo na jeden rok v priemere o 0,5 kg**,
- v plemenných chovoch včiel – šľachtiteľských a rozmnožovacích sa **zamerať na zvýšenie úžitkových vlastností a tým podmieňujúcich reprodukčných vlastností** (schopnosť prezimovania, plodovania, sily včelstiev, dlhovekosti včiel, rojivosti, selekciu včiel s dobrým hygienickým správaním), aby boli včelie matky z plemenných chovov vhodné pre farmový (úžitkový) chov, dobre využívajúce viaceré druhy znášok, vitálne, so zvýšenou odolnosťou voči chorobám.

Opatrenia a podopatrenia národného programu na dosiahnutie stanovených cieľov

1. Technická pomoc včelárom a včelárskym združeniam
 - 1.1. Koordinácia technickej pomoci a poradenstva na národnej úrovni pre administratívne zabezpečenie národného programu stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva
 - 1.2. Vzdelávanie lektorov včelárstva

- 1.3. Vzdelávanie asistentov úradného veterinárneho lekára
- 1.4. Teoretická a praktická výučba
- 1.5. Ukázkové, pokusné a školské včelnice
- 1.6. Rozšírenie chovu včiel v ekologickom spôsobe včelárenia
- 1.7. Výstavy, súťaže, regionálne podujatia, semináre s medzinárodnou účasťou, kongresy
- 1.8. Odborné poradenstvo
- 1.9. Národné a regionálne stretnutia včelárov a medzinárodné prezentácie, kongresy, konferencie a výstavy
- 1.10. Zabezpečenie technických pomôcok a zariadení
2. Boj proti škodcom a chorobám včelstiev, predovšetkým varroáze
3. Racionalizácia sezónneho presunu včelstiev
4. Opatrenia na podporu laboratórií na analýzu včelárskych výrobkov s cieľom pomôcť včelárom uvádzať výrobky na trh a zvyšovať ich hodnotu
5. Opatrenia na podporu obnovenia stavu včelstiev v Únii
6. Spolupráca so špecializovanými orgánmi na vykonávanie aplikovaného výskumu v oblasti chovu včiel a včelárskych výrobkov
7. Monitorovanie trhu
8. Zvyšovanie kvality výrobkov s cieľom využiť potenciál výrobkov na trhu

Rozpočet národného programu

- Je tvorený zdrojmi EÚ (Európsky poľnohospodársky záručný fond) a štátneho rozpočtu (Trhovo orientované výdavky) v pomere 1:1.
- Príspevok EÚ bol pre roky 2017, 2018 a 2019 stanovený vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/1102 vo výške 589 423 euro ročne.
- Celkový ročný rozpočet národného programu je 1 178 846 ročne.

Základné podmienky získania pomoci podľa nariadenia vlády SR č. 135/2017 Z. z.

Žiadateľom o poskytnutie pomoci je:

- včelárske združenie, ktoré združuje viac ako 10 % včelárov, na ktorých je v registri registrovaných viac ako 10 % včelstiev

Pomoc je možné poskytnúť len žiadateľovi, ktorý:

- má vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom,
- neporušil v predchádzajúcich troch rokoch pred podaním žiadosti o pomoc zákaz nelegálneho zamestnávania,

- nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotnom poistení, nedoplatky poistného na sociálnom poistení alebo nedoplatky na povinných príspevkoch na starobnom dôchodkovom sporení,
- nie je v likvidácii alebo v reštrukturalizácii, na jeho majetok nie je vyhlásený konkurz, nie je voči nemu vedené konkurzné konanie, nebolo na neho v predchádzajúcom roku pred podaním žiadosti zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku alebo nebol v predchádzajúcom roku pred podaním žiadosti o pomoc pre nedostatok majetku zrušený konkurz,
- nie je voči nemu vedený výkon rozhodnutia,
- nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie,
- nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie.

Žiadosť o poskytnutie pomoci sa predkladá Pôdohospodárskej platobnej agentúre.

<http://www.apa.sk/vcelarstvo>

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky , 14.5.2019, VÚVH, Bratislava
Workshop ku ochrane včiel, opeľovačov a k dôležitosti opeľovania na Slovensku

The screenshot shows the website of the Agricultural Paying Agency (PPA) in Slovakia. The page is titled "Včelárstvo" (Beekeeping) and features a navigation menu with items like "Podpory", "Úvod", "Základné údaje", "Legislatíva", "Otázky-odpovede", "Infoservis", and "Kontakty". A search bar is visible on the right. The main content area displays a news article dated 22-01-2019 titled "Rozhodnutie č. 700/1781/2018 R-2018 a Rozhodnutie č. 700/1856/2018 R-2018". The article text states that the PPA has issued these decisions in response to requests for aid to improve conditions for beekeeping products in the 2018/2019 support period. A second article dated 16-10-2018 is also visible, titled "Rozhodnutia o poskytnutí pomoci na zlepšenie podmienok pri produkcii a obchodovaní s včelími produktmi pre ročný program 2017/2018." The website footer includes a logo for "Odbor životného prostredia a rozvoja vidieka" and a system tray at the bottom showing the date as 14.5.2019 and time as 7:37.

Peter Juhász, odbor živočíšnej výroby, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci jednotlivých opatrení národného programu

včelársky rok	názov subjektu	vyplatená suma	vyplatená suma celkovo
2017/2018	Združenie Slovenská včela	968 730,73	1 103 376,85
2017/2018	SLOVENSKÍ VČELÁRI	134 646,12	

opatrenie podľa §4 TP		opatrenie podľa §5 KV		opatrenie podľa §6 RSPV	
žiadaná	vyplatená	žiadaná	vyplatená	žiadaná	vyplatená
571 856,23	570 870,63	282 260,31	282 260,31	79 883,61	79 789,96
70 049,12	70 049,12	36 176,87	36 176,87	22 991,85	22 991,85

opatrenie podľa §7 PL		opatrenie podľa §8 POSV		opatrenie podľa §9 SRO	
žiadaná	vyplatená	žiadaná	vyplatená	žiadaná	vyplatená
1 245,72	1 245,72	5 820,00	5 755,00	28 809,11	28 809,11
321,68	321,68	945,00	945,00	4 161,60	4 161,60

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2019/2020 až 2021/2022

- Vypracovaný v spolupráci s oprávnenými žiadateľmi o pomoc v zmysle nariadenia vlády SR č. 135/2017 Z. z. t. j. Slovenským zväzom včelárov a združením Slovenskí včelári, schválený vedením MPRV SR a predložený na základe čl. 3 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1368 dňa 15.3.2019 Európskej Komisii na schválenie.
- V zmysle čl. 5 Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1368 včelárske programy členských štátov EÚ schvaľuje Komisia podľa článku 57 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 najneskôr 15. júna, ktorý predchádza začiatku prvého včelárskeho roka predmetného včelárskeho programu.
- Komisia sprístupní schválené včelárske programy verejnosti na svojej webovej lokalite.
- So schválením včelárskych programov Európska komisia zverejní výšku pomoci EÚ pre jednotlivé členské štáty EÚ pre nasledovné obdobie.
- Zásadné zmeny nového národného programu v porovnaní s aktuálnym neboli zo strany SR navrhnuté vzhľadom na rovnakú legislatívu EÚ, ktorá je základom pre prijatie nových národných programov. Boli vypustené dve opatrenia, ktoré neboli zo strany oprávnených žiadateľov využívané a bol navrhnutý

paušálny poplatok na stabilné stanovišťa, podobne, ako je to v prípade kočovných stanovišť v súčasnosti.

- Nové nariadenie vlády SR pre implementáciu nového národného programu je v štádiu prípravy, jeho zverejnenie v rámci medzirezortného pripomienkového konania sa predpokladá v mesiaci jún t. r. po schválení nového národného programu Európskou komisiou.

Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2018-2019

(<https://www.svps.sk/dokumenty/zvierata/npp2019mvp.pdf>)

- **Cieľom národného programu** eradikácie moru včelieho plodu je eradikovať ohniská moru včelieho plodu (MVP) v chovoch včiel na celom území SR. Ozdravením chovov sa:
 - zlepši zdravotný stav,
 - znížia sa straty na produkcii medu a ďalších včelích produktov,
 - zabezpečí sa optimálne opelenie poľnohospodárskych kultúr a ostatných rastlín.

- Program eradikácie sa každoročne vyhodnocuje a na základe analýzy dosiahnutých výsledkov sa upravuje, aktualizuje. Je koordinovaný Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky.
- K 31. decembru 2018 bolo v Slovenskej republike vykonaných spolu **241 404 klinických prehliadok** na MVP s výsledkom **89 aktuálnych ohnísk MVP**.
- Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie presnej, kvalitnej a opakovateľnej laboratórnej diagnostiky choroby. Diagnostiku MVP vykonáva Referenčné laboratórium pre zdravie včiel, ktorým je Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín.
- Celkové čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu národného programu eradikácie MVP k 31. decembru 2018 bolo na úrovni 192 328,30 euro. Prostriedky boli hrazené zo štátneho rozpočtu a taktiež zo zdrojov EÚ.

Ďakujem za pozornosť!